

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1997

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuotta 1997 koskeva laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 1997 arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1997 tilitettävään arvonlisäveroon.

Esitys liittyy vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat sekä valtio ja kunnat. Lakimääräisten osuuksien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustannuksia. Tätä niin sanottua takuusuoritusta valtio ei joutunut suorittamaan vuonna 1995. Myöskään kuluvana vuonna Kansaneläkelaitos ei tarvitse takuusuoritusta. Sen sijaan Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosina 1995 ja 1996 annettujen lakien (1108/94 ja 1244/95) perusteella kansaneläkelaitokselle tuloutettiin arvonlisäveron tuotosta vuosina 1995 ja 1996 2 400 miljoonaa markkaa.

Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen liittyy hallituksen esitys vuonna 1997 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksen mukaan vakuutetun korotettua sairausvakuutusmaksua alennetaan. Lisäksi esitetään kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta perittäviä sosiaaliturvamaksuja alennettavaksi yksityisen sektorin työnantajan maksujen tasolle. Nämä muutokset vähentävät Kansaneläkelaitoksen saamia vakuutusmaksutuottoja vuoteen 1996 verrattuna arviolta 2 000 miljoonalla markalla.

Vuosina 1995 ja 1996 toteutetuista ja vuoden 1997 valtion talousarvioesitykseen sisältyvistä säästötoimenpiteistä huolimatta Kansaneläkelaitoksen tulot eivät riitä kattamaan menoja. Kansaneläkelaitoksen rahastojen varaintarve on siten katettava muulla tavoin.

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1997 kertyvästä arvonlisäveron tuotosta tilitetään vuoden 1996 tapaan Kansaneläkelaitokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin vajaus katetaan valtion takuusuorituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1997.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 1997 arvonlisäveron tuotosta tuloutettava 2 400 miljoonaa markkaa vähentää vastaavalla määrällä valtion takuusuoritusta ja valtiolle kertyvää arvonlisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä ja siitä on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä, verohallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentin mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahan-tuonnista. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 1997 ehdotetaan arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen Kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 1997 arvonlisäveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää arvonlisävero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 1997 Kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa arvonlisävero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 1997 tilitettävä Kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät tilitettäisiin Kansaneläkelaitokselle veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen Kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen jako-osuuksien suorituspäivänä. Valtiovarainministeriön veronkantolain 14 ja 18 §:n mukaisten tilitysten

suorituspäivästä antaman päätöksen (VM n:o 7/05-30/79) mukaan kansaneläkelaitokselle tulevat jako-osuudet on suoritettava kansaneläkelaitokselle kunkin kuukauden 28 päivänä tai tämän päivän sattuessa pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Jos kuukauden viimeinen päivä sattuu pyhäpäiväksi tai maanantaiksi taikka jos kuukaudessa on vain 28 päivää, on jako-osuus suoritettava eläkelaitokselle jo ennen 28 päivää siten, että ne ovat tämän käytävissä viimeistään edellisenä arkipäivänä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtisi verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1997 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1997 tilitettävään arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäveron saajasta, tilitetään vuonna 1997 Kansaneläkelaitokselle arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus arvonlisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunkin kalenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n mukaisesta määrästä.

3 §

Kuukausierät tilitetään veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen Kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen tilityspäivänä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta huolehtii verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Lakia sovelletaan Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1997 tilitettävään arvonlisäveroon.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

